

O cronică literară în ediția electronică a unui ziar francez de mare tiraj, constata că Michel Houellebecq nu scrie pentru a distra publicul, ci mai degrabă pentru a vesti știrile proaste. Ideea e generoasă, dar modul cum o pune în practică autorul, în prea lungul său roman, lasă în mintea cititorului (dacă nu-i fancez) întrebări deloc amicale despre cel care a scris romanul și, de ce nu, despre lumea care l-a format și care-l apreciază pentru scrierile sale. Începutul e pașnic, cu o constatare de bun simț despre existența de fiecare zi a locuitorilor planetei.

„Există, se pare, o formă de fericire casnică legată de activitatea în comun, pe care nu o mai putem înțelege; exista, se pare, plăcerea de a forma un organism funcțional, adaptat, menit să îndeplinească un șir discret de sarcini – iar aceste sarcini, repetându-se, formau succesiunea discretă a zilelor.”

Lumea s-a schimbat. Sentimentele nu mai sunt definatorii pentru o ființă umană

„Toate acestea, inclusiv șirul de sarcini, au dispărut; noi nu mai avem un obiectiv care să poată fi precizat; nu putem cunoaște bucuriile ființei umane; dar nici nefericirile ei nu ne pot hărțui.”

Trecem prin viață uitând, poate ce-i mai important: să trăim...

„...traversăm viața, fără bucurie și fără mister, și timpul ni se pare scurt.”

Toată cartea e un „jurnal” al călătoriilor și al întâmplărilor erotice trăite de personajul principal de-a lungul vieții, cu multe și prea dese momente când își bate joc de musulmani, de palestinieni, de ucraineni, de români (se putea altfel?), în general de tot ce nu-i francez.

CARTE: „Posibilitatea unei insule” de Michel Houellebecq

Scris de Horia Picu

Duminică, 01 Martie 2015 07:49 - Ultima actualizare Duminică, 01 Martie 2015 11:20

La o masă sistem „all inclusive”, o turistă a luat ultima bucată atrăgătoare de carne pe care pusese ochii și altcineva, un alt turist, care „invita” la respect numai prin dimensiunile sale uriașe.

„Ca și cum nu se întâmplase nimic, cu egoismul senil, devenit inconștient, al bătrânilor, englezoaica se întorcea cu pași mărunți la masa ei.”

Apoi începem să-l cunoaștem mai bine pe cel care povestește. Vă reamintesc că spunea:

„nu putem cunoaște bucuriile ființei umane; dar nici nefericirile ei nu ne pot hărțui.”

Observația e argumentată de următorul fragment:

„În ziua când fiul meu s-a sinucis, mi-am făcut o salată de ouă cu roșii. N-am ținut niciodată la copilul acesta; era □ la fel de prost ca maică-sa și la fel de rău ca taică-său. Disparația lui nu era o dramă; de ființe umane de soiul acesta ne putem foarte bine lipsi.”

Povestitorul e scenarist de piese de teatru și de filme. Pune în scenă spectacole cu titluri foarte ofensatoare: „Preferăm parașutele palestiniene”, „Să parașutăm minijupe în Palestina”, „Linge-mi Fâșia Ga[oa]za”

E, probabil, și ăsta un mod de a cuceri femeile, pentru că spune mai departe:

„Răsplata pe care femeile o pot oferi celui care-și riscă pielea urcând pe scenă e trupul lor; exact la fel cum se întâmplă cu un gladiator sau un toreador.”

Nu mi se par lucruri comparabile. Un gladiator sau un toreador își riscă viața când sunt în

CARTE: „Posibilitatea unei insule” de Michel Houellebecq

Scris de Horia Picu

Duminică, 01 Martie 2015 07:49 - Ultima actualizare Duminică, 01 Martie 2015 11:20

arenă. Un artist, regizor, scenograf, sau ce-o fi el în echipa teatrului, riscă eventual să primească un pantof în cap din partea unei persoane care nu gustă din frumusețea spectacolului. Oricum, doza de risc la care se supune personajul principal, e foarte mare, din moment ce pe scenă se puteau vedea:

„Lupta mititeilor” aducea în scenă arabi, rebotezați „păduchii lui Allah”, evrei, desemnați ca „păduchii tăiați împrejur” și chiar creștini libanezi, alintați cu nostima poreclă „lăței Mariei”

Adică,

„Pe scurt, cum nota criticul de la „Le Point”, religiile Cărții erau „respinse în bloc” în acest scheci.”

„Piese de teatru” au avut urmări, dar nu foarte grave.

„Au fost plângeri din partea unor asociații musulmane, amenințări cu atentate cu bombă, mă rog, ceva acțiune. Ne asumăm un risc, dar un risc calculat.”

Sincer să fiu nu prea văd nici cum, nici dacă s-a calculat riscul...

Musulmanii

„Mai întâi au fost ridiculizați prin apariția unor musulmani politicoși, drăguți, cucernici[...].”

Să înțeleg că „prin definiție” pentru monsieur Michel Houellebecq musulmanii nu pot fi nici politicoși, nici drăguți și nici cucernici? Ridicolul la cote absolute în acest roman!

Ridiculizarea a avut efecte pentru întreaga societate(?):

„...apoi fenomenul s-a stins progresiv, moscheile construite cu mari cheltuieli s-au golit, iar arăboaicele au apărut din nou pe piața sexuală, ca toată lumea.”

Ce bine trebuie să fie să te simți erou! Nu orice fel de erou, ci al libertății de expresie: poți să spui și să faci ce vrei (ești liber s-o faci), iar cei pe care încerci să-i aduci pe calea (ta) cea dreaptă, să nu fie ascultați măcar, nici chiar înțeleși...

„...timp de două stagiuni, m-am pomenit în pielea unui erou al libertății de expresie.”

Mai departe, autorul e și om de știință și filozof. Amândouă, sau aproape amândouă? De fapt, niciuna...

„...ceea ce nu puteam suporta era râsul, râsul în sine, această bruscă și violentă distorsiune a trăsăturilor ce deformează fața umană, lipsind-o într-o clipă de orice demnitate.[...] dacă omul râde, e pentru că este și singurul care, depășind egoismul naturii umane, a atins stadiul infernal și suprem al cruzimii.”

Răspunsul meu la aceste afirmații e cuprins într-un articol apărut pe hotnews, pe 30 decembrie 2011:

„Reacția gorilei la gâdilă a intrigat-o pe cercetătoarea Marina Davila-Ross de la Universitatea din Portsmouth, pentru că semăna foarte bine cu râsul oamenilor: „Maimuțele par a se purta în același mod în care se poartă oamenii și copiii atunci când sunt gâdilați. Însă se pare că râsul nu este numai al oamenilor și maimuțelor.”

În urmă cu câțiva ani, un medic veterinar a experimentat gâdilatul pe șoareci și a descoperit că

rozătoarele emit un sunet ascuțit atunci când sunt gădilate.”

După decenii(!) de aventuri amoroase, eroul lui Houellebecq ia taurul de coarne:

„...m-am hotărât să mă căsătoresc cu Isabelle. Ceremonia a fost discretă și puțin tristă; tocmai împlinise patruzeci de ani.”

Adică venise momentul crudului adevăr:

„...nu puteam să-i repet că era la fel de atrăgătoare, la fel de frumoasă; nu m-am simțit în stare s-o mint niciodată.”

Isabelle avea

„privirea umilă și tristă a animalului bolnav, care se depărtează de turmă[...] și știe că n-are de așteptat de la congenerii săi nicio milă.”

Vestea că Isabelle ar putea fi însărcinată, dezlanțuie în personajul principal încă o față a monstrozității sale:

„În minte exista nu doar acel dezgust legitim care-l cuprinde pe orice bărbat normal la vederea unui bebeluș; nu doar convingerea adânc încuibată în mine că un copil e un soi de piticanie vicioasă, de o cruzime înăscută, la care apar rapid cele mai rele porniri ale speciei.[...] ...și de care animalele domestice se feresc cu o înțeleaptă prudență.”

E falsă această idee. Un bărbat normal nu simte nicidecum dezgust la vederea unui bebeluș. Știe că și el a fost cândva așa și niște oameni mari l-au ajutat să crească... Iar atitudinea

CARTE: „Posibilitatea unei insule” de Michel Houellebecq

Scris de Horia Picu

Duminică, 01 Martie 2015 07:49 - Ultima actualizare Duminică, 01 Martie 2015 11:20

animalelor domestice față de un omuleț e una cât se poate de prietenoasă. Totuși, nu m-aș mira să aflu că-n Franța lucrurile stau altfel...

În timp ce noi discutăm despre modul cum sunt primiți și priviți copiii în lume, personajul principal (nu m-am chinuit să rețin cum îl cheamă sau dacă autorul i-a pus un nume!) are deja probleme în căsnicie:

„Disparația erotismului e urmată îndeaproape de cea a tandreții. [...]. Când iubirea fizică dispare, totul dispare; o iritare ursuză, fără adâncime, vine sa umple succesiunea zilelor.”

Continuarea ideii ne poate pune pe gânduri (dintre cele mai negre!)

„Tinerețe, frumusețe, forță: iată criteriile iubirii fizice, exact aceleași cu ale nazismului.”

De ce nu mă pot mira citind așa ceva?

Scriitorul știe să dea și o tentă umoristică, din când în când, romanului său: o belgiancă se oferă să-i stabilească personajului principal tema astrală.

„Eram pești cu ascensiune în gemeni, dar, din parte-mi, puteam fi Caniș cu ascendent în Excavator.”

V-ați întrebat vreodată ce bine i-ar fi Occidentului dacă n-ar exista Estul cu toate relele Pământului în el?

„În plus, majoritatea târfelor erau din România, Belarus, Ucraina, în fine, din acele țări absurde ieșite din implozia blocului comunist; și nu se poate spune despre comunism că ar fi dezvoltat în

mod special sentimentalismul în raporturile umane.”

În Estul ăsta decadent, în viziunea autorului ne situăm în prim-plan:

„...am tocat mii de euro plătind șampanie franțuzească unor românce cretine.”

Inepțiile cuprinse în nemaipomenitul roman continuă cu îngrijorarea autorului pentru situația religioasă din unele țări europene, văzută ca fiind în continuă scădere.

„În țări ca Spania, Polonia, Irlanda, cu o credință catolică profundă, [...] într-un timp incredibil de scurt, totul a dispărut, s-a evaporat în neant. În aceste țări, nimeni nu mai credea acum în Dumnezeu, nu ținea seama de El nici cât negru sub unghie, nici nu-și amintea că odinioară crezuse.”

O viziune normală pentru cineva care poate emite o asemenea frază:

„Credințele umane [...] erau tot ce avea omul mai efemer, mai fragil, mai predispus să se nască și să moară.”

„Efemer”, dar interesant că durează de mii de ani...Oare cât durează efemerul într-o țară de forma unui poligon cu șase laturi?

Multe ar mai fi de comentat din cartea prezentată astăzi...Mă mulțumesc, până la urmă, cu încă un citat care mi-a atras atenția. Personajul principal spune pe la sfârșit:

„Cât despre mine, îmi voi continua, în măsura posibilului, obscura existență de maimuță ameliorată[...].”

CARTE: „Posibilitatea unei insule” de Michel Houellebecq

Scris de Horia Picu

Duminică, 01 Martie 2015 07:49 - Ultima actualizare Duminică, 01 Martie 2015 11:20

Iată ceva cu care am fost de acord !